

קבלת החלטות נתמכת

קרן אורבך ברנע, עורכת דין
ממונה ארצית על קבלת החלטות נתמכת
מערך הפיקוח על אפוטרופסים וחלופות לאפוטרופסות
האפוטרופוס הכללי, משרד המשפטים

תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

תפיסה חברתית חדשה

- מעבר מתפיסה פטרנליסטית לאוטונומית כלפי קבוצות אוכלוסייה
- דגש על כיבוד רצונו של האדם (בעבר - טובתו)
- שיתוף בהחלטות, עידוד חיים עצמאיים
- **האדם במרכז** ולא המוגבלות
- שמיעת האדם

נקודת ההתחלה

יצירת חלופות
לאפוטרופסות

שינויים בתפיסת
תפקיד האפוטרופוס

עצמאות

בעל כשרות משפטית
מלאה ותקינה

אפוטרופסות

לא מסוגל לקבל החלטות בענייניו
גריעה בכשרות משפטית

שינויים
בתפיסת
תפקיד
האפוטרופוס

פתרון יחיד לאנשים
עם מוגבלות = אפוטרופסות

מענה

טובתו של אדם "חסוי"
בהתאם לתפיסת האפוטרופוס

תפיסה

בכל תחומי החיים

תחום

ללא הגבלת זמן

תקופה

שינויים בתפיסת תפקיד האפוטרופוס

TV
2016

התאמה לצרכי האדם
ובחינות חלופות

מענה

רצונו של האדם
"יוסי" "מיכל"

תפיסה

בתחום ספציפי
אישי/רכושי/רפואי

תחום

לתקופה מוגבלת

תקופה

שינויים בתפיסת תפקיד האפוטרופוס

אחרי
2016

בתחום ספציפי
אישי/רכושי/רפואי

תחום

רכושי: ניהול חשבון בנק, חתימה על חוזים והסכמים

אישי: בחירת מקום מגורים, תעסוקה או פעילות פנאי

רפואי: החלטה לגבי טיפול רפואי

שינויים בתפיסת תפקיד האפוטרופוס

אחרי
2016

החלופות

**יצירת חלופות
לאפוטרופסות**

**שינויים בתפיסת
תפקיד האפוטרופוס**

"כשהגענו לצומת השבילים עצרנו ואז הוא שאל:
למה תמיד הבחירה היא בין ללכת ימינה או שמאלה?
כלומר, השבילים נוצרו על ידי אנשים אחרים בעבר...
אולי הדרך שלהם היא לא שלי?
ואולי הם בכלל טעו בדרך?
ואז החלטנו לעוף למעלה"
שאול נפתלי

כלים משפטיים חדשים שנוצרו "יש מאין" בתיקון 18

יצירת חלופות לאפוטרופסות

קבלת החלטות
נתמכת

מסמך הבעת רצון
והנחיות מקדימות
לאפוטרופוס

ייפוי כוח מתמשך

מינוי תומך לאדם שיש לו
יכולת לקבל החלטות לצורך
סיוע באיסוף מידע והנגשתו

עצמאות

קבלת החלטות
נתמכת

אפוטרופסות

יצירת חלופות לאפוטרופסות

מקור חוקי קבלת החלטות
נתמכת:

סעיפים 33א ו-67ב לחוק
הכשרות המשפטית
והאפוטרופסות.

תקנות הכשרות המשפטית
והאפוטרופסות (קבלת החלטות
נתמכת), התשפ"ד, 2024

על המתח שבין לאפשר מקסום העצמאות,
לבין הצורך להגן על רכושו של אדם.
אמצעי שמירה הם מנגנון מסייע

עצמאות

קבלת החלטות
נתמכת

קבלת החלטות
נתמכת
+
אמצעי שמירה

אפוטרופסות

יצירת חלופות לאפוטרופסות

מקור חוקי אמצעי שמירה:
סעיף 68 לחוק הכשרות
המשפטית והאפוטרופסות.
תקנות הכשרות המשפטית
והאפוטרופסות (קבלת
החלטות נתמכת),
התשפ"ד, 2024

קבלת החלטות נתמכת + אמצעי שמירה

הטלת הגבלות כלכליות על חשבון
בנק של האדם

רישום הערת אזהרה בלשכת רישום
המקרקעין

יצירת חלופות לאפוטרופסות

דוגמאות

קבלת החלטות נתמכת + אמצעי שמירה

הגבלות
בחשבון הבנק

חשבון
נאמנות

כרטיסי חיוב
מוגבלים

הערת אזהרה
בטאבו

יצירת חלופות לאפוטרופסות

דוגמאות

במקרים המחייבים זאת, ניתן למנות לאדם
תומך בקבלת החלטות בתחום אחד,
ואפוטרופוס בתחום אחר

עצמאות

קבלת החלטות
נתמכת

קבלת החלטות
נתמכת

+

אמצעי שמירה

קבלת החלטות
נתמכת

+

אפוטרופסות
חלקית

אפוטרופסות

יצירת
חלופות
לאפוטרופסות

קבלת החלטות נתמכת + אפוטרופסות חלקית

מינוי תומך בקבלת החלטות
בעניינים אישיים ורפואיים לצד
מינוי אפוטרופוס בעניינים כספיים

מינוי תומך בקבלת החלטות בעניינים
אישיים ורכושיים לצד מינוי אפוטרופוס
בעניינים רפואיים

יצירת חלופות לאפוטרופסות

דוגמאות

כלים משפטיים חדשים שנוצרו "יש מאין" בתיקון 18

יצירת חלופות לאפוטרופסות

קבלת החלטות
נתמכת

מסמך הבעת רצון
והנחיות
מקדימות
לאפוטרופוס

ייפוי כוח
מתמשך

קבלת החלטות נתמכת

תהליך מינוי
התמיכה

תפקיד תומך
בקבלת החלטות

סוגי
תומכים

מקבלי החלטות
ותומכים

למי ניתן למנות תומך? מי יכול להתמנות כתומך?

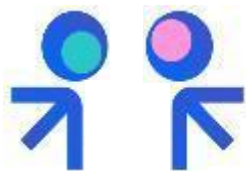
אדם בגיר

לא קיים ניגוד עניינים מובהק
בינו לבין מקבל ההחלטות

מקבל ההחלטות
מעוניין במינויו

מסכים

לשמש כתומך לתקופה ממושכת

אדם בגיר

המתגורר באופן קבוע בישראל

יכול לקבל החלטות
בקשר לענייניו בעצמו עם קבלת תמיכה

יכול לבטא את רצונו
*גם אם יש לו צורך בהתאמות
או בהנגשת המידע

מסכים

שימונה לו תומך בקבלת החלטות

מקבלי החלטות ותומכים

**תומך בקבלת
החלטות
מקצועי**

**תומך בקבלת
החלטות
מתנדב**

**תומך בקבלת
החלטות
לקרוב**

סוגי תומכים

תפקיד תומך בקבלת החלטות

בתהליך קבלת
ההחלטות

לסייע למקבל החלטות לקבל החלטות הטובות לו בהתאם לרצונו ותפיסת עולמו

שלילת
אפשרויות,
ובחירת
אפשרות
עדיפה

מיפוי
יתרונות
וחסרונות
של כל
החלטה

הסבר
המידע
בשפה
פשוטה,
התאמתו
והנגשתו

השלמה
ואיסוף
מידע רלוונטי
ובירור זכויות

הבעת
רצון
של מקבל
ההחלטות
לקבל סיוע

להבין מהו האתגר העומד בפני מקבל ההחלטות, ולמקד את הסיוע

- לסייע בקבלת מידע מכל גוף
- לסייע בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטות

תפקיד תומך בקבלת החלטות

במימוש
ההחלטה

ללוות את מקבל ההחלטות בביצוע פעולות הממשות את החלטתו
לסייע למקבל ההחלטות במיצוי זכויותיו
בהעדר אפשרות אחרת, לקבל ממקבל ההחלטות ייפוי כוח לביצוע הפעולה
להבין מהו האתגר של מקבל ההחלטות במימוש ההחלטה, ולמקד את הסיוע

- לסייע לאדם במימוש החלטותיו ובמיצוי זכויותיו (בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות)
- למקבל ההחלטות אחריות מלאה על טיב ההחלטה והוא גם החתום עליה. תומך בקבלת ההחלטות אינו מקבל החלטות חלופי.

על ידי האפוטרופוס כללי

קיום פגישת מידע

ביוזמת האדם | מי מטעמו

הגשת בקשה למינוי תומך לבית משפט
בצירוף אישור קיום פגישת המידע לבית המשפט

בבית משפט

דיון בבקשה תסקיר ומתן צו מינוי זמני

על ידי אפוטרופוס כללי

פגישת הנחיה לאחר מינוי

בבית משפט

מתן צו מינוי קבוע או לתקופה
ממושכת

תהליך מינוי התמיכה

למי שיזם בקשה
למינוי תומך בקבלת
החלטות עבורו

בקשה חדשה למינוי
אפוטרופוס, או מינוי ישן

קיים הליך למינוי אפוטרופוס לאדם

הבקשה מוגשת על ידי האדם,
או אגב הכנת התסקיר ע"י
עו"ס סדרי דין בבקשה חדשה

בקשה להסרת אפוטרופוס

בבית משפט

דיון בבקשה ומתן צו מינוי זמני

על ידי אפוטרופוס כללי
בהתאם להחלטת בית
המשפט

פגישת הנחיה לאחר מינוי
בדרך כלל לבן משפחה תומך ולמקבל ההחלטות

בבית משפט

מתן צו מינוי קבוע או לתקופה
ממושכת

תהליך מינוי התמיכה

למי שהגישו
בענייניו בקשה
למינוי אפוטרופוס

כלים משפטיים חדשים שנוצרו "יש מאין" בתיקון 18

יצירת חלופות לאפוטרופסות

קבלת החלטות
נתמכת

מסמך הבעת רצון
והנחיות מקדימות
לאפוטרופוס

ייפוי כוח מתמשך

פיקוח

- סמכויות הפיקוח נגזרות מסמכויות קיימות עפ"י חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות למפקחים מטעם האפוטרופוס הכללי.
- בשונה מאפוטרופסות, אין פיקוח יזום אלא בתגובה לתלונה בנוגע לתפקודו של התומך אשר הוגשה לממונה על תלונות הציבור באפוטרופוס הכללי.
- במידת הצורך, ניתן גם לתאם ביקור אצל מקבל ההחלטות.
- מתקיימת חשיבה איך לקיים פיקוח מותאם לכלי של תמיכה בקבלת החלטות נוכר ייחודו ושונותו מכלים משפטיים אחרים.

חזון ויישום

- **כלי משפטי וחברתי חדש, המיועד לאנשים הזקוקים לתמיכה בקבלת החלטות.**
- **חלק בלתי נפרד ממערכות המשפט, הרווחה, הבריאות והחינוך בישראל.**
- **אלפי אנשים כבר נעזרים בתומך החלטות מדי שנה –**
ורק במקרים חריגים שבהם תמיכה אינה מספיקה נדרש מינוי אפוטרופוס.
- **הבסיס המשפטי מעוגן בסעיף 67ב(ו) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות,**
המאפשר גם לאדם בעל כשירות למנות תומך בהחלטות, בדומה לייפוי כוח מתמשך.
- **מתקיים פיילוט משותף של האפוטרופוס הכללי והג'וינט (באמצעות עמותות מרו"ה ומוזאיקה)**
לבחינת יישום ההסכמים כחלופה למינוי אפוטרופוס בבית המשפט.

קישורים למקורות מידע

1. חוברת מידע
2. חוברת עיסוק תמיכה בקבלת החלטות
3. קורס הכשרת תומכים קמפוס IL
4. חדש**אתר תמיכה בקבלת החלטות

1. סרטון
2. תמיכה בקבלת החלטות מאתר gov.il
כולל מסמכים שיש להגיש לבית המשפט.
3. תמיכה בקבלת החלטות מאתר "כל זכות"
4. מסמך הבנות עם הבנקים – מיצוי זכויות

קבלת החלטות נתמכת | צרו קשר

צוות תמיכה בקבלת החלטות באפוטרופוס הכללי:

HACHLATOT-APT@JUSTICE.GOV.IL 055-6838798

לאיתור תומך מתנדב: אילון ברכפלד | רכז ארצי elon-dm@mosaica.org.il

לאיתור תומך מקצועי באמצעות תאגידי קבלת החלטות נתמכת:

• מוזאיקה - רלית 050-3002555

• מרכז שיקום וספורט איל"ן – אורית 050-3631315

עו"ד אורית אמיתי 050-2120837

אפוטרופסות וייפוי כוח מתמשך

צרו קשר

אפוטרופסות: *6107

א'-ה', בין השעות 08:00-16:00

תלונות על אפוטרופסים:

pikuach_p@justice.gov.il

הנחיות מקדימות וייפוי כוח מתמשך:

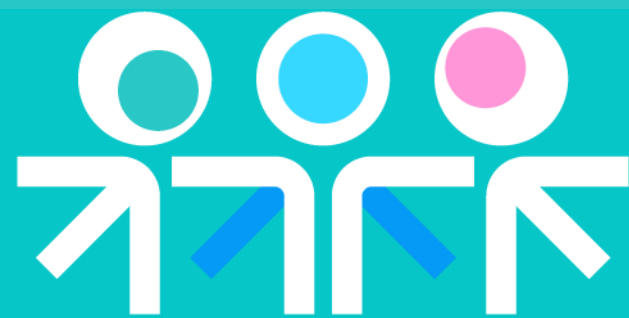
08-6831664

א'-ה' בין השעות 8:00 עד 16:00

ycm@justice.gov.il

תודה על ההקשבה!

קבלת החלטות נתמכת